

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	12462 Бізнес-адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	12462
Назва ОП	Бізнес-адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Вікарчук Ольга Іванівна, Полінкевич Оксана Миколаївна, Іванова Марина Іллівна, Агура Юлія Олександрівна, Труніна Ірина Михайлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	27.09.2022 р. – 29.09.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/09/Samoocinka-073-Biznes-administryvanna_mag.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kutba.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/87/2022/09/c78eb3d9-9719-492f-99c4-2ea959961615.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП "Бізнес-адміністрування" яка реалізується в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, цілями та метою складає, загалом, позитивне враження. В Університеті функціонує низка внутрішніх нормативних документів, які регламентують освітній процес, розроблені чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання за ОП. НПП та здобувачам забезпечуються належні умови для проведення освітньої діяльності, в очному та дистанційному форматі, а також сприятливе інформаційне, консультативне та соціальне середовище. Якісній реалізації ОП сприяє, також, потужна матеріально-технічна база Університету, активна співпраця із зовнішніми стейкхолдерами, залучення їх до освітнього процесу та обговорення її змісту. Позитивною практикою при реалізації ОП є систематичні зустрічі здобувачів, НПП та наукових керівників із виробниками, власниками бізнесу, з метою обговорення освітнього процесу, потреб та запитів стейкхолдерів. На базі університету створено офіс проектно-освітнього центру Агенти Змін, який відіграє значну роль у налагодженні співпраці між університетом та роботодавцями. Загалом ОП відповідає критеріям оцінювання якості. Практикою, яка заслуговує на увагу є послуга яку надає бібліотека ЗВО, а саме оцифрування, за запитом здобувачів та НПП, необхідних матеріалів і надсилання їх на електронну пошту. Позитивною практикою є наявність в університеті курсів з підвищення кваліфікації та безкоштовних курсів з вивчення англійської мови. Однак, при реалізації ОП ЕГ фіксує низку недоліків, усунення яких значно підвищить її якість, конкурентоспроможність та покращить унікальність.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

- орієнтація на потреби сучасного ринку праці; - узгоджена політика ЗВО щодо концептуальних документів, які визначають фундаментальні засади його діяльності та ОП; - залучення різних груп стейкхолдерів до реалізації ОП; - введення додаткових програмних результатів навчання, загальних та спеціальних компетентностей, що надає ОП додаткових ознак унікальності; - системний підхід до відпрацювання soft skills, актуальних для сучасного фахівця в сфері управління бізнесом; - партнерство з потенційними роботодавцями з приводу практичної підготовки здобувачів; - тісні зв'язки з роботодавцями, залучення роботодавців до модернізації та підтримки ОП; - стратегія подальшого тісного залучення роботодавців до викладання окремих освітніх компонентів; - реальне поєднання навчання та наукових досліджень з впровадженням результатів науководослідної роботи студентів в освітній процес; - виконання викладачами наукових досліджень у контексті тих навчальних дисциплін, які вони викладають; - використання здобувачами вищої освіти Студентського путівника; - існування технологічних процедур для перевірки наукових робіт на унікальність; - процедури конкурсного добору НПП для успішної реалізації освітньої програми є прозорими і відбуваються відкрито; - університет залучає роботодавців до обговорення ОП, проведення зустрічей з роботодавцями на постійній основі; - в Університеті розроблено чітку, зрозумілу і дієву систему мотивації НПП, що стимулює НПП до професійного розвитку та підвищення викладацької майстерності; - наявність та доступність інфраструктури, необхідної для забезпечення освітнього процесу (навчальні аудиторії з наявним мультимедійним обладнанням, бібліотека, читальний зал, спортивний комплекс); - створені належні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Відсутність фактів виникнення будь-яких конфліктних ситуацій; - існування чітких процедур щодо оновлення ОП; - у ЗВО сформовано ключові елементи системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм, започатковано Інститут аудиторів; - наявність на сайті кафедри усіх документів, які конкретизують зміни даної ОП; - системний характер відстеження інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП; - викладення відгуків із використанням соціальної мережі Facebook. Залучення до проведення аудиту гарантів, які успішно пройшли акредитацію; - інформація, що надана в нормативних документах університету, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є легкодоступною, чіткою та зрозумілою; - заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на сторінці Навчально-методичного відділу та на сторінці кафедри точну та достовірну інформацію про освітню програму «Бізнес адміністрування», яка є доступною для кожного інтернет-користувача, в тому числі для здобувачів, які навчаються за ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ фіксує низку слабких сторін, які рекомендує усунути, з метою підвищення якості ОП, зокрема: Недолік: недостатня специфіка та регіональний контекст. Рекомендовано: посилити унікальність освітньої програми, з урахуванням регіональних аспектів, корелювати цілі та зміст ОП "Бізнес-адміністрування" з цілями розвитку Прикарпаття. Недолік: не повною мірою враховані пропозиції стейкхолдерів щодо посилення напряму інноваційного розвитку регіону. Рекомендовано: додати до програми напрям управління інноваційним розвитком регіону, що буде сприяти посиленню унікальності програми. Недолік: невідповідність до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» тижневого аудиторного навчання здобувачів даної ОП. Рекомендуємо привести у відповідність навчальний план до вказаного Положення. Недолік: відсутня академічна мобільність здобувачів освіти. Рекомендовано: запровадити академічну мобільність здобувачів вищої освіти у закладах-партнерах. Недолік: відсутня практика перерахування результатів навчання у неформальній освіті. Рекомендовано: ознайомлювати здобувачів освіти з процедурою перерахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті та пропонувати конкретні курси для перерахування. Недолік: списки літератури у силабусах містять літературні джерела більше п'ятирічної давності.

Рекомендовано: оновити списки рекомендованої літератури, що наводяться у силабусах дисциплін та включити до них джерела за останні п'ять років. Недолік: незначна кількість публікацій НПП у наукометричних базах Scopus та Web of Science, які б забезпечували зв'язок зі специфікою ОП "Бізнес адміністрування". Рекомендація: посилити відповідність ОК в контексті посилення зв'язку зі специфікою ОП "Бізнес адміністрування" шляхом збільшення кількості профільних публікацій. Недолік: через відсутність такої форми контролю як залік у силабусах та робочих програмах неможливо контролювати прогрес та досягнення цілей навчання у здобувачів освіти. Рекомендовано: передбачити бали на залік у силабусах та робочих програмах і внести зміни до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти для контролю прогресу та досягнення цілей навчання здобувачів освіти.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілями освітньої програми "Бізнес адміністрування" (<http://surl.li/dfvjc>) є підготовка фахівців з менеджменту та бізнес-адміністрування, які володіють методами, технологіями та інструментами прийняття ефективних стратегічних, тактичних управлінських рішень та використовують інновації у сфері бізнесу з урахуванням мультизадачності та швидкості реагування на виклики зовнішнього середовища задля забезпечення конкурентоспроможності та прибутковості діяльності в умовах сталого розвитку. Місія університету: освіта – надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців; наука – формування сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; регіон – спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Місія університету міститься в його стратегії розвитку на 2020-2025 рр., затверджена Вченою радою університету від 26.06.2019, протокол №6 (<https://pnu.edu.ua/стратегія-розвитку-університету>). Тобто цілі ОП "Бізнес адміністрування" відповідають трьом векторам місії: наука, освіта та регіон. Організація навчання за ОП відповідає стратегічному напрямку, а саме удосконаленню студентоорієнтованого навчального процесу задля формування необхідних компетентностей у студента, які забезпечать високий рівень його конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці. ОП "Бізнес адміністрування" призначена для підготовки висококваліфікованих та сучасних фахівців-професіоналів.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час формування цілей та програмних результатів навчання ОП були враховані інтереси та пропозиції заінтересованих сторін таких як: здобувачі вищої освіти, роботодавці (стейкхолдери), академічна спільнота. Під час формування цілей та програмних результатів навчання ОП "Бізнес адміністрування" враховано інтереси та пропозиції роботодавців, зокрема, керівника міського центру зайнятості м. Івано-Франківськ Максимова В.Я. та заступника керівника Прикарпатського регіонального управління UKRSIBBANK BNP Paribas Group Бойко Б.О. Пропозиції стосувалися введення додаткових ОК та розширення практичної підготовки. У розробці освітньої програми "Бізнес адміністрування" підготовки магістра за спеціальністю 073 "Менеджмент" брала активну участь академічна спільнота інституту та університету в цілому. Це виражалось, зокрема, у висловленні побажань і наданні пропозицій щодо формування цілей та програмних результатів навчання ОП, переліку навчальних дисциплін, форм організації та методів навчання, форм та методів оцінювання результатів навчання. При розробці та реалізації ОП враховувалися результати анкетування керівництва університету та адміністративного персоналу структурних підрозділів університету, що забезпечують освітній процес (<https://cqa.pnu.edu.ua/освітній-рівень-магістр/>). Збір і систематизація даних проводились задля досягнення таких цілей: збалансування роботи університету із запитом регіонального ринку праці, створення комунікації можливостей університету та потреб органів місцевого самоврядування регіону. Також, наявні договори про співпрацю між ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" з іншими ЗВО та коледжами <https://ktire.pnu.edu.ua/співпраця-з-коледжами/>. Під час зустрічі ЕГ з фокус-групою стейкхолдерів було виявлено зацікавленість в напрямі управління інноваційною діяльністю регіону та поширення блоку дисциплін емоційного менеджменту.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Викладачами кафедри проводиться моніторинг тенденцій розвитку спеціальності 073 "Менеджмент". Тому, до складових освітніх компонентів були запропоновані: ОК5, ОК3, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11, ОК12, ОК13, ОК14, ОК15. Результатом проведення Днів кар'єри ЄС на базі університету <http://surl.li/dfwdz> стала можливість для здобувачів освіти поширити знання і розвинути навички, необхідні для того, аби стати успішними в контексті європейської інтеграції України. Моніторинг ринку праці та ринку освітніх послуг Прикарпаття, виявив потребу у підготовці фахівців з менеджменту, що й обумовило доцільність ліцензування і акредитації даної спеціальності. Це зумовлено тим, що функціонуючі підприємства потребують кваліфікованих фахівців з менеджменту, які достатньою мірою володіють навичками лідерства та підприємницького хисту. Останнє підтверджується й тим, що у місті Івано-Франківськ діє 3600 економічно активних підприємств-суб'єктів підприємницької діяльності, що у розрахунку на 10000 наявного населення складає 137 одиниць. Основна кількість підприємств - середній та малий бізнес.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Зміст ОП в цілому відповідає предметній області та визначеній спеціальності відповідно до Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузь знань 07 "Управління та адміністрування", спеціальність: 073 "Менеджмент" <http://surl.li/biuj> через введення обов'язкових компонент та положень Закону України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 р. № 1556-VII, постанов Кабінету Міністрів України: "Про затвердження Національної рамки кваліфікацій" від 23.11.2011 р. № 1341, "Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України" від 16.10.2014 р. № 630, "Про затвердження Ліцензійних умов провадження Сторінка 6 освітньої діяльності" від 30.12.2015 р. № 1187, затверджена Вченою радою ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" (протокол №7 від 27.06.2017 р.), надано чинності Наказом ректора №30/20-з від 03.07.2017 р. та введено в дію 01.09.2017р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивними практиками у розрізі даного Критерію є: орієнтація на потреби сучасного ринку праці, досить узгоджена політика ЗВО у площині концептуальних документів, які визначають фундаментальні засади його діяльності та ОП, залучення різних груп стейкхолдерів до реалізації ОП, введення додаткових програмних результатів навчання, загальних та спеціальних компетентностей надає ОП додаткових ознак унікальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони, недоліки: недостатня специфіка та регіональний контекст, не вираженість блоку, пов'язаного з емоційним менеджментом. Рекомендовано: посилити унікальність освітньої програми, з урахуванням регіональних аспектів, корелювати цілі та зміст ОП "Бізнес-адміністрування" з цілями розвитку Прикарпаття. Слабкі сторони, недоліки: не в повній мірі враховані пропозиції стейкхолдерів щодо посилення напряму інноваційного розвитку регіону. Рекомендовано: додати до програми напрям управління інноваційним розвитком регіону, що буде сприяти посиленню унікальності програми.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ встановлено, що цілі та мета ОП корелюються із місією Університету. ОП розроблена з урахуванням інтересів зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Тому, загальна оцінка за Критерієм 1 в повній мірі відповідає рівню "В".

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми "Бізнес-адміністрування" відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС. Форми здобуття освіти на ОП очна денна, заочна. Термін навчання – 1,4 роки. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти складає 66 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг вибіркових дисциплін становить 26,7% (24 кредити) від обсягу ОП і відповідає вимогам статті 62 п. 15 Закону України "Про вищу освіту". Навчальні дисципліни плануються в обсязі не менше 3 кредитів, що зазначено <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/09/02-071.pdf> у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в державному вищому навчальному закладі "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" відповідає нормам законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП "Бізнес-адміністрування" має чітку структуру, яка відповідає вимогам Положення про освітні програми у ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/07/Polozennia-pro-OP_14.07.2022.pdf Кількість кредитів в кожному семестрі складає 30. Аудиторне навчання розподілено у навчальному плані 2021 року 18 год. на тиждень у 1 та 2 семестрах та 20 год. у 3 семестрі (<https://cutt.ly/TBhqrgU>) у навчальному плані 2022 року 16 годин на тиждень у 1 семестрі, в 2 семестрі 14 годин та 20 годин у 3 семестрі (<https://cutt.ly/OVBhque>), хоча (у п.7.1 Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в державному вищому навчальному закладі "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" <https://cutt.ly/pVhqoDi> зазначено, що максимальне тижневе аудиторне навантаження для здобувачів ступеня вищої освіти магістра не повинно перевищувати 18 годин). ЕГ зауважує, на нерівномірному розподілі тижневого аудиторного навчання здобувачів даної ОП. Освітні компоненти логічно взаємопов'язані між собою, що показано в структурно-логічній схемі ОП. Навчальний план, сформований відповідно до опису ОП та структурно-логічної схеми. Спираючись на інформацію, отриману від фокус-груп, ЕГ дійшла висновку, що освітні компоненти забезпечують досягнення заявлених в ОП цілей та програмних результатів. Аналізуючи Матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами, отримано висновок, що кожен ПРН охоплено змістом освітньої програми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП загалом відповідає предметній області заявленої спеціальності 073 "Менеджмент". Аналізуючи навчально-методичне забезпечення обов'язкових освітніх компонентів, у тому числі робочі програми та силабуси (<https://cutt.ly/rVQ2epi>), можна зазначити, що зміст таких дисциплін відповідає об'єкту вивчення (закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проєктного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті забезпечуються освітніми компонентами: ОК 5 Стратегічне управління, ОК 6 HR-менеджмент, ОК 7 Фінансовий менеджмент, ОК 8 Менеджмент та адміністрування, ОК 9 Методи і моделі прийняття управлінських рішень. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті розглянуто в ОК 4 Інформаційні системи в менеджменті. На зустрічі з роботодавцями було підтверджено, що студенти оперують економічними термінами та мають достатні знання зі спеціальності. Зміст вибіркових компонентів ОП дає можливість поглибити та розширити знання студентів із зазначеної предметної області (такі ОК як "Бізнес-діагностика підприємства", "Планування та прогнозування діяльності бізнес-структур", "Антикризовий менеджмент", "Бренд-менеджмент", Тренінг-курс "Створення власного бізнесу: від ідеї до успіху" тощо). Всі програмні результати навчання, що визначені в освітній програмі, забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами, що відображено у матрицях відповідності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП дає можливість здобувачам вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію яка реалізується через вибір навчальних дисциплін в обсязі 24 кредити (26,7 % від обсягу ОП) і відповідає ст. 62 п.15 Закону України "Про вищу освіту". Це регламентується Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" права на вільний вибір навчальних дисциплін <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/09/02-071.pdf>. В Університеті формується 3-рівневий каталог вибіркових освітніх компонент: перший рівень – каталог освітніх компонент загально-освітнього спрямування (каталог 1); другий рівень – каталог освітніх компонент спеціальності або галузі знань, за якими ведеться освітня діяльність освітньої програми (каталог 2); третій рівень – каталог освітніх компонент освітньої програми (каталог 3). Вивчення вибіркових компонент ОП передбачено у другому та третьому семестрі підготовки здобувачів-магістрів. Положення чітко описує процедуру вибору вибіркових дисциплін. Перелік вибіркових освітніх компонент зазначений в освітніх програмах, а з силабусами вибіркових ОК можна ознайомитись за посиланням <https://cutt.ly/OVQoRai>. Хочеться зазначити, що в ОП 2020 та 2021 років список вибіркових освітніх компонентів складався із шістнадцяти дисциплін, проте після перегляду ОП 2022 року вибір в другому семестрі складається з дев'яти освітніх компонентів, а в третьому з п'ятнадцяти, список значно розширився. Також на сайті університету є каталог загальноуніверситетських вибіркових дисциплін. Гарант зазначив, що студентам пропонуються дисципліни з інших ОП, проте здобувачі їх не обирали. Здобувачі вищої освіти під час відеозустрічі зазначили, що інформацію про процедуру вибору та вибіркові компоненти дізнавалися від гаранта ОП та інших викладачів, що презентували дисципліни. Це ж підтвердили самі викладачі. Також здобувачі вищої освіти ОП "Бізнес-адміністрування" мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію у сфері менеджменту та бізнес-адміністрування, яка забезпечується освітніми компонентами: ОК10. Тренінг-курс "Бізнес-планування", ОК11. Тренінг-курс, "Бізнес-аналітика та моделювання бізнес-процесів", ОК12. Тренінг-курс, "Інноваційне підприємництво та управління бізнес-проектами", а також через складання індивідуального графіку навчання та в надані можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності. Складання і затвердження індивідуального графіку навчання регламентується Положенням про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" (<https://cutt.ly/1VZT78K>); академічна мобільність – <https://cutt.ly/7VQowqY> Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ ПНУіВС.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП "Бізнес-адміністрування" передбачає такі види практичної підготовки як практичні заняття, виробнича практика, науково-дослідна практика. Практична підготовка здобувачів вищої освіти регламентована п. 5.8 Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в державному вищому навчальному закладі "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/09/02-071.pdf> та Положенням про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" <https://cutt.ly/kVQohnb>. В ОП та в навчальному плані передбачена виробнича практика загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС. В обсязі 6 кредитів ЄКТС передбачено у 2 семестрі та 6 кредитів ЄКТС у 3 семестрі (зразок звіту був наданий за запитом), науково-дослідна практика 15 кредитів у 3 семестрі (зразок звіту був наданий за запитом). Наскрізні програми практик розміщена за посиланням <https://cutt.ly/rVQ2epi>. Перелік баз практик для студентів кафедри управління та бізнес-адміністрування для ОП "Бізнес-адміністрування" розміщені за посиланням <https://cutt.ly/2VQoHvp>. На зустрічах фокус-груп представники підприємств підтвердили факт проходження практики здобувачами на підприємствах та відзначили їх високий рівень знань та ґрунтовну підготовку. ЕГ зазначає, що роботодавці (стейхолдери) приймають активну участь в даній ОП (Смушак Михайло Володимирович, заступник міського голови, директор департаменту інфраструктури, житлової та комунальної політики-член ДЕК, Кубарич Володимир Теодозійович, директор ТОВ СП "ПОРСА-УКРАЇНА"- база практики, Пенгрин Ліліана Йосипівна, заступник директора ТОВ "Уніплит" - працевлаштовано з випускники даної ОП). Компетентності, отримані під час практичної підготовки, є корисними здобувачам вищої освіти та необхідні для подальшої професійної діяльності, що підтверджено роботодавцями та студентами зокрема, ЗК 1. "Здатність проведення досліджень із бізнес-адміністрування на високому рівні", ЗК 6. "Здатність генерувати нові ідеї (креативність)", ФК1. "Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій бізнес-адміністрування, в тому числі відповідно до визначених цілей та міжнародних стандартів", ФК2. "Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії. За якими підприємство визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани".

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям через вивчення обов'язкових освітніх компонент таких як "English for Business Studies", "Soft skills в професійній діяльності", "HR-менеджмент", "Менеджмент та адміністрування". Викладачі зазначили, що здобувачі освітньої програми беруть участь у тренінгах та майстер-класах Школи бізнесу та менеджменту, які сприяють розвитку соціальних навичок лідерства, міжособистісного спілкування, роботи в командах тощо. На ОП ведеться викладання англійською мовою ("English for Business Studies", "Soft skills в професійній діяльності"). ЕГ вважає, що в межах ОП та загалом в університеті створені достатні умови для розвитку soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Зміст ОП "Бізнес-адміністрування" відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 "Управління та адміністрування" для другого (магістерського) рівня. У ОП 2021 року передбачено 14 програмних результатів, з яких 13 подано у Стандарті, в ОП 2022 року передбачено 16 програмних результатів, з яких 13 подано у Стандарті. Всі освітні компоненти зорієнтовані на досягнення цілі навчання, зазначеної у вказаному Стандарті.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг навантаження студентів на ОП регулюється Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в державному вищому навчальному закладі "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/09/02-071.pdf>. В п. 7.1 Положення зазначено, що кількість контактних годин на один кредит становить для студентів магістерського рівня від 7 до 10 годин. Саме цим, за словами Гаранта, для даної ОП обумовлюється співвідношення аудиторних годин до самостійної роботи в середньому 27%:73%. Головний аргумент – надання більше часу самостійної роботи для достатнього вирішення поставлених завдань, що забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Так, освітні компоненти на 3 кредити мають співвідношення аудиторних годин до самостійної роботи – 30:60 годин (33,3%:66,7%); на Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС. За результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти встановлено, що розподіл навчального навантаження за навчальним планом аудиторна/самостійна робота є достатнім для формування програмних результатів навчання та таким, що не переважує навчальну роботу студента. Це ж підтверджують результати анкетування здобувачів вищої освіти даної ОП (<https://cutt.ly/fVZTJ2S>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти ОП "Бізнес-адміністрування" за дуальною формою освіти в даний час не здійснюється. Впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес регламентується відповідним Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" <https://cutt.ly/sVQC6fH>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Системний підхід до відпрацювання soft skills, актуальних для сучасного фахівця в сфері управління бізнесом. Партнерство ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" з потенційними роботодавцями з приводу практичної підготовки здобувачів. Здобувачі вищої освіти використовують своє право вибору вибіркового освітнього компоненту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки: невідповідність до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" тижневого аудиторного навчання здобувачів даної ОП. Рекомендовано привести у відповідність навчальний план до вказаного Положення.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Враховуючи сильні сторони та позитивні практики (системний підхід до відпрацювання soft skills, партнерство з роботодавцями, вибір вибіркових освітніх компонент) та рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті критерію 2, ЕГ вважає, що ОП "Бізнес-адміністрування" спеціальності 073 "Менеджмент" має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями. Виходячи з встановлених Експертною групою фактів, можна вважати відповідність ОП критерію 2 достатньою (з несуттєвими недоліками).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Веб-сторінка, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП <https://admission.pnu.edu.ua/правила-прийому-університету-2021-року/>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому до ЗВО у 2022 р. (<https://admission.pnu.edu.ua/правила-прийому-університету-2021-року/>). Оскільки спеціальність 073 "Менеджмент" відноситься до кон'юктурних то вступ на ОП проводиться на базі ОР бакалавр (із складанням МТНК та фахового вступного іспиту зі спеціальності) і ОР магістр, спеціаліст (із складанням МТНК, або усної співбесіди з іноземної мови (для небюджетних пропозицій; <https://dist-vstup.pnu.edu.ua/825>) та фахового вступного іспиту зі спеціальності (<https://dist-vstup.pnu.edu.ua/978>)). При цьому використовуються результати МТНК, фахового вступного іспиту (програма іспиту <https://cutt.ly/FBiJeBr>) та мотиваційний лист (<https://cutt.ly/nBiJqhl>). Розподіл вагових коефіцієнтів (0,5 з МТНК та 0,5 з фахового іспиту) здійснений за пропозицією випускаючої кафедри і зумовлений необхідністю формування контингенту студентів, які вмотивовані та здатні до навчання на ОП. Крім цього, зацікавленість абітурієнтів у навчанні на ОП у цьому році визначається з урахуванням мотиваційних листів, що є зарубіжною практикою (<https://cutt.ly/EBiHVdZ>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://cutt.ly/6BiJota>) і "Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника" (<https://cutt.ly/3BiJaQ2>). Доступність цих документів для учасників освітнього процесу забезпечується їх оприлюдненням на офіційному порталі Прикарпатського університету <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/> та на сайті кафедри <https://kutba.pnu.edu.ua/сертифікати-викладачів/>. Прикладів застосування на ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про неформальну освіту учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/wCSQ5u6>). Інформування здобувачів про вказаний документ здійснюється через оприлюднення на офіційному порталі університету <https://cutt.ly/XCSOHy8>, на сайті кафедри <https://cutt.ly/RCSOZ2l>, а також вказується у силабусах до дисциплін (<https://cutt.ly/FBiJfO4>). В університеті функціонує студентський простір Paragraph (<https://paragraph.if.ua>), де організуються зустрічі, семінари, тренінги, мовні клуби. Визнання результатів навчання у неформальній освіті є хорошою практикою на ОП кафедри управління та бізнес-адміністрування (<https://cutt.ly/RCSOZ2l>). На ОП "Бізнес-адміністрування" є практика визнання результатів навчання у неформальній освіті про, що свідчать сертифікати студентів (<https://kutba.pnu.edu.ua/сертифікати-викладачів/>). Так, студентці Петренко Т. на початку 2 семестру 2020/2021 н.р. перезараховано в межах дисципліни "Управління проектами" тему "Ініціація та структуризація проекту", яка становить 0,3 кредити ECTS на основі сертифікату "Initiating and Planning Projects" отриманого на платформі "Coursera" (https://drive.google.com/file/d/1i9IoDKt4NJ2-KR9BmBUEgTPNOJvq_aju/view?usp=sharing). Також на ОП

є досвід визнання результатів проходження онлайн-курсів, тренінгів та ін. під час оцінювання контролю самостійної роботи студентів. Зокрема, у межах дисципліни "Тренінг-курс "Бізнес-аналітика та моделювання бізнес-процесів"" зараховувалися отримані сертифікати із курсу "Візуалізація даних" на платформі "Prometheus" (Романюк Х. <https://cutt.ly/qViJkug>). У звіті самооцінювання вказані дисципліни, з яких відбулося перезарахування, яких немає в ОП: 1) у межах дисципліни "SMM в роботі менеджера" (є в ОП SMM менеджмент) зараховувалися сертифікати із курсу "Цифровий маркетинг" на платформі "Prometheus" (Вовк М. <https://cutt.ly/tBiJzRk>, Петренко Т. <https://cutt.ly/LBiJcAq>), 2) у межах дисципліни "Ділова етика та комунікація" (є в ОП Бізнес-аналітика і ділова комунікація) зараховувалися сертифікати із курсу "Покращення бізнесу шляхом спілкування" на платформі "SotnikovGroup" (Вихненко М. <https://cutt.ly/6BiJbmK>) та ін. В силабусах передбачена можливість перезарахування (<https://cutt.ly/uBiJmOd>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Зі спілкування з різними фокус-групами та аналізом сайту було підтверджено той факт, що усі охочі мають доступ до інформації, обсяг якої є достатнім для того, щоб мати уявлення про вступ до магістратури за даною ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недолік: відсутня академічна мобільність здобувачів освіти. Рекомендовано: запровадити академічну мобільність здобувачів вищої освіти у закладах-партнерах. Недолік: відсутня практика перезарахування результатів навчання у неформальній освіті. Рекомендовано: ознайомлювати здобувачів освіти з процедурою перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті та пропонувати конкретні курси для перезарахування. Недолік: списки літератури у силабусах містять літературні джерела більше п'ятирічної давності. Рекомендовано: оновити списки рекомендованої літератури, що наводяться у силабусах дисциплін та включити до них джерела за останні п'ять років.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення освітньої програми у контексті критерію 3, експертна комісія дійшла висновку, що освітня програма "Бізнес-адміністрування" відповідає рівню В за критерієм 3, тобто рекомендації можуть бути впроваджені у короткий строк.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Вибір форм і методів навчання регламентується "Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу" (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf). Основними видами навчальних занять ОП є лекції, практичні заняття, консультації та індивідуальні заняття. Для досягнення програмних результатів навчання викладання проводиться у вигляді: мультимедійних та інтерактивних лекцій (із застосуванням обговорення, дискусії, діджитал-інструментів), семінарів, тренінгів, практичних занять ("кейс стадії", робота в групах, ситуаційні завдання, розробка проєктів, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів, індивідуальні завдання, есе, ділові/рольові ігри тощо), самостійного навчання, індивідуальних занять тощо. Участь в студентських наукових гуртках, конкурсах, конференціях. Передбачена можливість зарахування результатів неформальної освіти (<https://cutt.ly/uBiJmOd>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в іншій подібній спосіб).

Основна інформація про освітні компоненти, їх цілі, зміст, очікувані результати навчання та критерії оцінювання міститься в силабусах навчальних дисциплін, які доступні на сайті кафедри (<https://kutba.pnu.edu.ua/робочі-навчальні-програми-силабуси-2/>). Ознайомлення з освітнім процесом здійснюється на основі "Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу" в ДВНЗ ПНУіВС (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf). Для здобувачів освіти організуються зустрічі з гарантом ОП. На зустрічні з здобувачами освіти та НПП підтверджено, що на початку семестру викладач інформує студентів про зміст та цілі навчальної дисципліни, ознайомлює з рекомендованою літературою, змістом та термінами виконання індивідуальних завдань. Доступ до лекцій, методичних матеріалів тематичних тестів, запитань для підсумкового контролю у межах окремих освітніх компонент надається учасникам освітнього процесу в системі університетської дистанційної освіти (<https://d-learn.pnu.edu.ua> до серпня 2022 р., з вересня 2022 р. <https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>). На запит ЕГ висвітлено робочі програми та силабуси за ОК НП 2020 та 2021 років. Порівнюючи встановлено, що дисципліна Методологія та організація наукових досліджень в менеджменті в ОП має форму контролю залік, а силабус за 2022 рік містить форму контролю екзамен. Крім того, сам силабус на сайті містить назву Методологія та організація наукових досліджень, хоча за змістом ідентичний силабусу 2022 року (<https://cutt.ly/MBiJSGi>; <https://cutt.ly/8ViJGGT>). В ОП 2022 не вказані форми контролю за вибірковими дисциплінами, виробничою та науково-дослідною практикою й атестацією. В силабусах та програмах передбачено оцінювання за практикою та атестацією. Вибіркові дисципліни не оцінюються за формою контролю. Проте в додатку 1 ОП 2022 зазначена форма контролю. За ОК 2, 3, 4, 12 не передбачено бали за форму контролю залік. На зустрічі 4 із здобувачами освіти підтверджено, що з усіх предметів була форма контролю залік або екзамен. За ОК 1, 4, 6, 7, 8 застаріла література в силабусах за 2001, 2010, 2007, 2014, 2013, 2014 роках. У Положенні про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ "Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника": https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf передбачено, що заліки виставляються на останньому практичному занятті. Відповідно бали не передбачені на контроль. За ОК 12 у систем завантажений силабус, який передбачає оцінювання практичної та самостійної роботи на 88 балів. Проте на сайті уже надано силабус з підсумковою оцінкою у 100 балів (<https://cutt.ly/hBiJKYG>). Критерії оцінювання є не чіткими з виставленням підсумкового балу за практичні заняття, самостійну роботу, екзамен/залік без розподілу за кожне завдання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У навчальний план включена ОК1 "Методологія та організація наукових досліджень в менеджменті", на якій студенти мають можливість обговорювати процес власного наукового дослідження та виконання магістерської роботи. Щорічно на кафедрі відбувається науковий семінар, у межах якого студенти ОП доповідають про результати свого магістерського дослідження. На базі Школи бізнесу та менеджменту, яка діє при кафедрі, магістри виконують власні наукові дослідження (проводять опитування, здійснюють SWOT і PEST аналіз, результати яких описують у магістерських роботах). За результатами проведеного дослідження студентка Романюк Х. спільно з викладачами кафедри Боришкевич І. І. та Якубів В. М. опублікувала наукову статтю у фаховому журналі ([https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-1\(61\)-2](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-1(61)-2)). Результати спільних наукових досліджень викладачів і здобувачів публікуються у фахових виданнях, збірниках наукових статей і матеріалах конференцій (<https://kutba.pnu.edu.ua/сертифікати-викладачів/>). Студенти ОП систематично беруть участь у щорічних звітних конференціях Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з можливістю публікації результатів досліджень у студентському науковому віснику "Еврика" (<https://kutba.pnu.edu.ua/наукова-робота-студентів/>). Участь викладачів і здобувачів вищої освіти у міжнародних грантових проєктах: проєкт "Створення проєктно-освітнього Центру розвитку інновацій та інвестицій в регіоні "Агенти змін" за секторальної бюджетної підтримки Європейського Союзу, програми "U-LEAD з Європою" - сума фінансування 11 585 409 грн. (2018-2020 рр.) (<https://kutba.pnu.edu.ua/наукові-проєкти/>)

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Ініціаторами оновлення змісту ОК можуть бути викладачі кафедри, роботодавці, студенти або керівництво ЗВО. У кінці навчального року запропоновані зміни до змісту ОК обговорюються на засіданні кафедри та вносяться в силабуси і робочі програми навчальних дисциплін, які затверджуються у встановленому порядку згідно "Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу" в ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" (<https://cutt.ly/ZBiJCMo>). Викладачі кафедри систематично проходять підвищення кваліфікації за вітчизняними та міжнародними програмами, зокрема: Coursera, Prometheus, Erasmus+, Edera та ін., (<https://kutba.pnu.edu.ua/сертифікати-викладачів/>), що сприяє впровадженню нових інноваційних методик викладання та оновленню освітніх компонентів. Професор кафедри Якубів В.М. на основі наукових доробків в рамках міжнародних проєктів та публікацій оновила зміст освітніх компонентів: "Стратегічне управління", "HR-менеджмент" та інші. Також Якубів В.М. з 2017 р. працює як гостьовий професор в Лодзькому університеті (Польща), що сприяє безпосередньому обміну досвідом та можливості оновлення освітніх програм. Доцент кафедри док.філ. Григорук І.І. оновила зміст освітньої компоненти ОК3

"English for Business Studies" ввівши тему "Bioeconomy and sustainable development" відповідно до наукових результатів, які опубліковані у журналах, індексованих у Scopus (<https://doi.org/10.3390/su13158308>). Доцент кафедри, к.е.н. Томашевська А.В. оновила зміст освітньої компоненти "Тренінг-курс "Інноваційне підприємництво та управління бізнес-проєкту" ввівши матеріал, що стосується розвитку державно-приватного партнерства в умовах реалізації бізнес-проєктів, опублікованих у фахових виданнях (<http://dx.doi.org/10.36097/rsan.v1i42.1553>, <https://ideas.repec.org/a/ers/ijebaa/vviii2020ispecial1p239-247.html>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО підтверджується наявністю діючих угод про співпрацю з близько 60 ЗВО і науковими установами з 21 країни (<https://cutt.ly/jhPmOzp>). ЗВО забезпечує вільний доступ учасників освітнього процесу до інформації про програми академічної мобільності Erasmus+ KA1 і Mobility Direct, надає консультативні послуги з оформлення документів (<https://cutt.ly/vBiJolv>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою щодо Критерію 4 є: - тісні зв'язки з роботодавцями, залучення роботодавців до модернізації та підтримки ОП; - стратегія подальшого тісного залучення роботодавців до викладання окремих освітніх компонент; - реальне поєднання навчання та наукових досліджень з впровадженням результатів науководослідної роботи студентів в освітній процес; - виконання викладачами наукових досліджень у контексті тих навчальних дисциплін, які вони викладають.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недолік: списки літератури у силабусах містять літературні джерела більше п'ятирічної давності. Рекомендовано: оновити списки рекомендованої літератури, що наводяться у силабусах дисциплін та включити до них джерела за останні п'ять років. Недолік: через відсутність такої форми контролю як залік у силабусах та робочих програмах неможливо контролювати прогрес та досягнення цілей навчання у здобувачів освіти. Рекомендовано: передбачити бали на залік у силабусах та робочих програмах і внести зміни до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти для контролю прогресу та досягнення цілей навчання здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Враховуючи сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті критерію 4 експертна група дійшла висновку, що ОП загалом відповідає рівню В за критерієм 4. Слабкі сторони програми не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання результатів отриманих у процесі навчання визначено у таких документах ЗВО: Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/oVUT8NU>) у р. 8 Контроль та оцінка якості навчального процесу (п. 8.1–8.3); Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів (<https://cutt.ly/pVUYIof>), зокрема у р.1 Види

контролю знань здобувачів вищої освіти, р.2 Поточний та модульний контроль, р.3 Організація семестрового (підсумкового) контролю, р.4 Правила перекладання змістових модулів, р.5 Контроль залишкових знань (ректорський контроль), р.6 Порядок ліквідації академічної заборгованості, р.7 Порядок оскарження результатів семестрового (підсумкового) контролю; Положенням про порядок створення та організацію роботи ЕК (<https://cutt.ly/MVUYO5A>) у р.3 Організація і порядок роботи ЕК (п. 3.16–3.21); Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (<https://cutt.ly/oVUY3v7>), де прописано, що при повторному вивченні відповідний навчальний компонент відноситься до індивідуального навчального плану наступного навчального семестру та особливості організації повторного вивчення дисципліни. Також критерії оцінювання представлені у робочих програмах та силабусах дисциплін (<https://cutt.ly/YVxwrb8>), на сайті кафедри. За кожною ОК ведуться електронні журнали через особисту корпоративну електронну скриньку (<https://webportal.pnu.edu.ua/student>). На запит ЕГ (пункти 6 та 7) наданий запис відео з демонстрацією сайту дистанційної освіти к.е.н., викладача кафедри Управління та бізнес-адміністрування Боришкевич І.І. (<https://www.youtube.com/watch?v=9HUy6GSJAPw>); студент групи МБА-21 Дадяк І. продемонстрував електронний журнал через особисту корпоративну електронну скриньку (<https://webportal.pnu.edu.ua/student>). Спількування зі здобувачами засвідчило, що для них критерії оцінювання у цілому є чіткими та зрозумілими, які вони можуть знайти на сайті, у системі дистанційного навчання (test-dlearn.pnu.edu.ua/), також про критерії оцінювання їх повідомляє викладач на першому занятті; під час дистанційного навчання вони працюють у електронній системі D-learn, посилання є на сайті ЗВО у відкритому доступі D-learn (<https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>). Отже, наявні критерії переважно дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП. Здобувачі підтвердили, що в будь-який час вони можуть передивитися графік навчального процесу (<https://cutt.ly/xVUPbFw>), навчальний план (<https://cutt.ly/cVUPX70>), ознайомитися із викладачами, які викладають ОК за даною ОП (<https://cutt.ly/VVUPHWq>) та забезпеченням підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою (<https://cutt.ly/NVUPoKU>). Вся інформація (в тому числі Час проведення атестації (сесії), електронний розклад (<https://cutt.ly/MVUP441>)) розміщена публічно на офіційних сайтах інституту післядипломної освіти і довузівської підготовки.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації, що визначені у ОП загалом відповідають вимогам стандарту вищої освіти, що затверджений для другого (магістерського) рівня спеціальності 073 "Менеджмент" (<https://cutt.ly/cVUSMdA>). Також інформація щодо форм, порядку і процедур атестації здобувачів визначена у Положенні про порядок створення та організацію роботи ЕК (<https://cutt.ly/MVUYO5A>) у розділі 1 "Загальні положення" та 3 "Організація і порядок роботи ЕК" (п. 3.10–3.21). Кафедрою розроблено та розміщено Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт для студентів ОР "Магістр" за спеціальністю 073 "Менеджмент", ОП "Бізнес-адміністрування" (<https://cutt.ly/zVUDrIB>). Через те, що стандартом передбачено виконання кваліфікаційної роботи, бажано в методичних рекомендаціях також застосовувати термін "кваліфікаційна робота" замість "дипломної". В методичних рекомендаціях прописано особливості підготовки дипломної роботи до захисту та її захист, що передбачає обов'язкову перевірку на академічний плагіат згідно Положення про запобігання академічному плагіату (<https://cutt.ly/vVUDnlo>). Кожен структурний підрозділ рішенням вченої ради затверджує відсотки унікальності роботи. Перевірку на плагіат забезпечує одноразово і безкоштовно ректорат університету за системами виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості Unichек (<https://unichек.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>). На запит ЕГ Пункт 8 були надані документи (договір про співпрацю з ТОВ "Антиплагіат" та договір надання послуги з ТОВ "Плагіат"), що підтверджують можливість перевірки. Якщо встановлено факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, то відповідальність лежить на авторів роботи. Перевірка на плагіат має бути здійснена не пізніше ніж за 20 днів до захисту, враховуючи і строк перевірки. Перевірка не повинна перевищувати десяти днів. Результати перевірки на академічний плагіат обговорюються на засіданні випускової кафедри. Під час зустрічі з адміністрацією ЗВО ЕГ були надані документи (Наказ № 681 від 02.11.2021 р. та №661 від 10.11.2020 р.), які встановлюють допустиму межу запозичень. Під час зустрічі із здобувачами, студенти підтвердили, що для захисту кваліфікаційної роботи необхідно опублікувати тезу або статтю. Після захисту роботу розміщують на сайті репозиторію ЗВО (<https://cutt.ly/WVUDoav>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляється НПП студентам на початку навчального семестру на першому занятті. У Студентському путівнику (<https://cutt.ly/jVjCsI2>) наведений перелік основних документів щодо регулювання навчального процесу та визначення порядку оцінювання результатів навчання (Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/3VUGZrQ>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/OVUGBmg>); Положення про порядок повторного вивчення дисциплін (<https://cutt.ly/xVUGM6k>), Наказ ректора про використання тестової форми проведення семестрових екзаменів та підсумкової атестації з використанням комп'ютерних технологій (<https://cutt.ly/XVUG85r>), Положення про порядок створення та організацію роботи ЕК (<https://cutt.ly/zVUNqeD>). Під час зустрічі із здобувачами було з'ясовано, що викладачі дотримуються правил проведення контрольних заходів. НПП кафедри під час відеоконференції розповіли, що

студенти пишуть заяви для проходження тестування із використанням ІТ-технологій через систему дистанційного навчання (<https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>) при проведенні занять оф-лайн. Запроваджений у ЗВО Кодекс честі (<https://cutt.ly/WVjVN7E>) акцентує увагу на доброчесності, академічній відповідальності. Процедура запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюється Положенням про організацію запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету (<https://cutt.ly/6VSuiTZ>). Також ЗВО запровадило соціологічний моніторинг "Викладач очима студента" (<http://poll.pu.if.ua/>), пройти який можуть здобувачі, ввівши пароль, який вони можуть отримати в деканаті. Даний факт вони підтвердили під час зустрічі з ЕГ. Академічний персонал довів, що за даною ОП конфліктів інтересів не було. На сторінці Навчально-методичного відділу наведений моніторинг якості освіти, який дозволяє побачити зведені дані по зрізах залишкових знань, починаючи з 2017 р. (<https://cutt.ly/hVUHnQc>). Ліквідація академічної заборгованості здійснюється за графіком навчального процесу шляхом повторного складання семестрової атестації. За запитом ЕГ (пункт 9) було документально підтверджено проходження контрольних заходів (відповідно до Наказу № 29/20-з від 04.08.2022 р.) магістром заочної форми навчання Перегінським Василем Івановичем у першому семестрі 2022-2023 н.р. екзамену з навчальної дисципліни "Бізнес-аналітика" згідно Положення про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (<https://cutt.ly/6VVyEnk>). Оскарження результатів контрольного заходу здійснюється у відповідності до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/3VUGZrQ>), п.7. Випадків оскарження процедури проведення і результатів контрольних заходів здобувачами ОП не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО прийняті такі документи: Положення про запобігання академічному плагіату (<https://cutt.ly/dVUZx7p>); Кодекс честі (<https://cutt.ly/vVUZHb4>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/nVUZZ9e>). На сайті ЗВО є сторінка із переліком всіх нормативних актів, присвячених питанням академічної доброчесності (<https://cutt.ly/vVIRKQa>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/KVVqhvB>). Також у ЗВО функціонує відділ запобігання та виявлення корупції (<https://cutt.ly/oVUZ7m7>) та наявна гаряча лінія спілкування з ректором та телефон довіри (<https://cutt.ly/BVUXr2L>). ЗВО також є учасником проекту "SAIUP", який сприяє поширенню академічної доброчесності в Україні (<https://saiup.org.ua/>). НВП постійно проходять навчання на платформі Prometheus, про що свідчать отримані ними сертифікати (<https://cutt.ly/bVVsiHF>). Дані сертифікати є у вільному доступі на сайті кафедри. Доцент Григорук І.І. входить до Комісії з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/1VUCzxJ>), який займається моніторингом дотримання принципів академічної доброчесності. На зустрічі було з'ясовано, що даних проблем у учасників освітнього процесу не спостерігалось. Кафедрою розроблений та функціонує Кодекс професійної етики та організаційної культури, в якому детально розглянуто академічну неетичність (<https://cutt.ly/1VUCZ5J>). ЗВО розроблений та поширюється Студентський путівник (<https://cutt.ly/sVUVlvM>). Здобувачі вищої освіти на онлайн зустрічах підтвердили його активне використання. На зустрічі із академічним персоналом було з'ясовано, що проводиться інструктаж при написанні кваліфікаційних робіт. Викладачами була продемонстрована презентація, яка проводиться із магістрами другого року навчання, де наведена покрокова інструкція щодо написання кваліфікаційних робіт. Було з'ясовано, що відмов у захисті кваліфікаційних робіт через недотримання академічної доброчесності не було. Популяризація академічної доброчесності здійснювалася під час проведення 02.02.2018 р. семінару з питань забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/fVUVPLN>); 19.09.2019 р. семінар "ПРОдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти" (<https://cutt.ly/nVUVHsj>); 22.04.2021 р. семінар "Академічна доброчесність та її інструменти" (<https://cutt.ly/IVUVNkK>); 20.10 2021 р. засідання школи академічної доброчесності (<https://cutt.ly/YVUV2Ph>)

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Використання здобувачами вищої освіти Студентського путівника (<https://cutt.ly/sVUVlvM>). Розроблена презентація "Як написати кваліфікаційну роботу". Існування технологічних процедур для перевірки наукових робіт на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони, недоліки: низька популяризація заходів щодо процедур академічної доброчесності. Рекомендовано: термінологію, яка використовується у Методичних рекомендаціях до виконання та оформлення дипломних робіт для студентів ОР "Магістр", освітня програма "Бізнес-адміністрування", спеціальність 073 Менеджмент, галузь знань 07 "Управління та адміністрування", привести у відповідність до Стандарту вищої освіти (замінити "дипломна робота" на "кваліфікаційна робота"). Публікація статей та тез за результатами досліджень кваліфікаційних робіт повинно мати рекомендаційний характер.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП критерію 5 без суттєвих зауважень. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів оприлюднюються заздалегідь, є чіткими, зрозумілими та дають можливість досягнення здобувачами результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу видів і результатів наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес за ОП "Бізнес адміністрування" (відповідно до пункту 30 постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності" (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347), відомостей про самооцінювання ПНУіВС, даних Зведеної інформації про викладачів, що забезпечують навчальний процес за ОП "Бізнес адміністрування" <http://surl.li/dfdob> та за результатами проведеної зустрічі з академічним персоналом, що викладає на ОП, експертна група констатує, що ЗВО належним чином обґрунтував та надав раціональне пояснення щодо кожної дисципліни в межах академічної або професійної кваліфікації викладача. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання. Доцільним є рекомендувати продовжувати наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують. Особливу увагу приділити публікаціям Scopus та Web of Science, бо, окрім забезпечення дисциплін, це буде сприяти інтернаціоналізації.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору НПП у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника регламентована низкою нормативних документів, представлених на сайті університету (<https://pnu.edu.ua/>) та є прозорою. Згідно Положення про порядок проведення конкурсного відбору здійснюється процедура конкурсного відбору (до якого допускаються викладачі, що мають науковий ступінь або вчене звання) ПНУіВС при заміщенні вакантних посад НПП <http://surl.li/ggog> Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у ПНУіВС базується на наявності у викладачів базової вищої освіти, наукової спеціальності або професійної діяльності за відповідною спеціальністю, публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science, публікацій у фахових виданнях, сертифікатів з іноземних мов і т.д. В ПНУіВС процедури конкурсного добору НПП є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП "Бізнес адміністрування".

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Як свідчать відомості про самооцінювання та підтверджують проведені зустрічі із фокус-групами ПНУіВС активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, використовуючи їх науковий та виробничий потенціал для спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування НПП, а також реалізації ОП "Бізнес адміністрування". Участь роботодавців передбачена у розробці та вдосконаленні ОП та навчальних планів, тематики курсових та атестаційних робіт, у проведенні атестації здобувачів вищої освіти. ПНУіВС активно співпрацює з визнаними науково-дослідними установами, органами державного управління та місцевого самоврядування, провідними компаніями, які є лідерами в своїй професійній діяльності. Так, стратегічними партнерами ПНУіВС, що залучені до організації та реалізації освітнього процесу за ОП "Бізнес адміністрування", є: Хандога В.Й. – голова правління ПАТ "УКРПКТГЛІСПРОМ", Бойко Б.О. – заступник керівника Прикарпатського регіонального управління UKRSIBBANK BNR Paribas Group; Бойчук Т.Б. – співзасновник Cofee Lab Roasters, фундатор "Кава Героїв" та ін. <http://surl.li/dfehb> Інформація про проведені заходи розміщується на сторінці інституту. Залучення роботодавців відбувається на етапі формування освітньої програми <http://surl.li/dfera> при визначенні тематики курсових та кваліфікаційних робіт студентів, що спрощує адаптацію випускників до умов професійної діяльності. Роботодавці залучаються до проведення лекцій та практичних занять, надають власну базу

для забезпечення тих чи інших складових освітнього процесу. У цьому експертна група переконалась особисто під час зустрічі з фокус-групою роботодавців. Досвід професійної діяльності здобувачі набувають під час організаційно-управлінської, виробничої та переддипломної практик <http://surl.li/dfvdd>

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Розподіл навчального навантаження на ОП передбачає залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до участі в аудиторних заняттях, атестації, керівництві дипломними роботами здобувачів вищої освіти. На базі університету створено офіс проектно-освітнього центру Агенти Змін (<http://agentyzmin.pnu.edu.ua>), який відіграє значну роль у налагодженні співпраці між університетом та роботодавцями. Здобувачі освіти подібні ініціативи сприймають із зацікавленістю, оскільки мають змогу дізнатись багато практичних аспектів своєї майбутньої діяльності від уже успішних людей, а також переконатись у правильності вибору ЗВО, організації та контролю проходження практики студентами у конкретних підрозділах, бази практики, написані характеристики на практиканта. Базами практики виступають підприємства (установи, організації) різних видів та форм власності <https://kutba.pnu.edu.ua/category/%d0%bf%d0%be%d0%b4%d1%96%d1%97/> Активність роботодавців у такого роду співпраці із ЗВО зумовлюється встановленням довгострокових відносин на основі підписаних угод і взаємовигідністю цієї співпраці через подальше працевлаштування кращих випускників ЗВО.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації викладацького складу базується на: використанні результатів наукових досліджень, співпраці з закордонним ЗВО, стажуванні за кордоном, системі рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу, участь у міжнародних, методичних і наукових семінарах, конференціях, висвітленні наукових та методичних результатів у фахових, міжнародних виданнях, навчанні в аспірантурі та докторантурі. Існуюча в ЗВО система професійного розвитку, сприяє наставництву молодих викладачів та викладачів-стажерів, здійснює контроль відповідності рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам і регулюється Положенням про атестацію. За ініціативою ЗВО організуються зустрічі, тренінги, наукові семінари з відомими науковцями. <https://pnu.edu.ua/blog/2019/06/12/12402>. Адміністрація університету підтримує участь викладачів у закордонних стажуваннях, проектах та програмах як у коротко-, так і в середньострокових. Також існують можливості, які надає викладачам офіс "Агенти змін", що стосуються всебічної підтримки при написанні та подачі грантових проектів <http://agentyzmin.pnu.edu.ua/ua>. В положенні про рейтингове оцінювання ефективності роботи <https://pnu.edu.ua/документи/> відображено процедури моніторингу рівня професійної підготовки викладача. Особливо слід зазначити співпрацю із UNIVERSITY OF EAST ANGLIA та можливість для викладачів безкоштовно навчатися на курсах англійської мови.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ЗВО створена система стимулювання розвитку викладацької майстерності. Положення про підтримку НПП, які публікують праці у виданнях, що входять у бази Scopus та Web of Science передбачені наступні види стимулювання: зменшення годин навчального навантаження при плануванні обсягу навчального навантаження; диференційоване преміювання НПП за публікацію відповідних статей у виданнях, що входять у бази Scopus та Web of Science. Викладацька майстерність НПП стимулюється через організацію в ЗВО тренінгів, семінарів з безкоштовною участю для викладачів. У 2019 році пройшла серія тренінгів на тему: "Використання додатків Google в роботі викладача", "Використання інноваційних технологій у викладацькій роботі та серії семінарів в межах проекту MoPeD "Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання". Для написання дисертаційних робіт, підручників, монографій науковим працівникам надається творча відпустка, відповідно до Положення про надання творчих відпусток <https://pnu.edu.ua/документи>. Однією із форм заохочення НПП є відзнаки: медаль за заслуги перед університетом, "Подяка ректора", відповідно до Положення про заохочувальні відзнаки <https://pnu.edu.ua/документи>. У рамках участі Університету в міжнародному проекті програми ЄС Еразмус+ КА 2. №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP "Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання - MoPeD" (<http://mopedproject.eu/ua/>) було створено Центр інноваційних освітніх технологій "PNU-EcoSystem", а викладачі долучилися до проекту з розвитку потенціалу, спрямованому на модернізацію вищої освіти в Україні. Також, вони мали змогу прийняти участь у курсі "Проектний менеджмент в ігровій індустрії", в рамках проекту університету GameHub (<http://surl.li/dfoel>)

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедура конкурсного добору НПП для успішної реалізації освітньої програми є прозорими і відбуваються відкрито. Університет залучає роботодавців до обговорення ОП, проведення зустрічей з роботодавцями на постійній основі. В Університеті розроблено чітку, зрозумілу і дієву систему мотивації НПП, що стимулює НПП до професійного розвитку та підвищення викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недолік: незначна кількість публікацій НПП у наукометричних базах Scopus та Web of Science, які б забезпечували зв'язок зі специфікою ОП "Бізнес адміністрування". Рекомендація: посилити відповідність ОК в контексті посилення зв'язку зі специфікою ОП "Бізнес адміністрування" шляхом збільшення кількості профільних публікацій.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Результати опитування здобувачів вищої освіти підтверджують задоволеність рівнем викладання на ОП, аналіз тематики наукових досліджень та публікацій НПП, а також підтверджений факт проходження ними відповідного фахового підвищення кваліфікації підтверджує академічну і професійну кваліфікацію викладачів. Наявні можливості для професійного розвитку і підвищення викладацької майстерності. Однак, є необхідність посилити публікаційну активність викладачів, зокрема у наукометричних виданнях.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час дистанційної акредитаційної експертизи ОП "Бізнес-адміністрування" експертною групою було здійснено відеогляд матеріально-технічної бази ПНУ імені Василя Стефаника. На підставі огляду було встановлено, що кафедра управління та бізнес-адміністрування забезпечена 4 навчальними аудиторіями, які вміщують велику кількість здобувачів, обладнані проекторами, екранами, ноутбуками і телевізорами, та 2 комп'ютерними класами з відповідним програмним забезпеченням. Гарант програми надала перелік ліцензійних програм, які використовують на даній ОП (NetHunt CRM / Business / Annual). За потреби НПП та здобувачі вищої освіти можуть користуватись бібліотекою, яка налічує 820 тис. примірників (з них 650 тис. – книжковий фонд), а також використовувати електронну бібліотеку (<http://lib.pnu.edu.ua/>), електронний каталог, віртуальну довідку та електронний репозитарій наукових публікацій на базі D-Space. У ЗВО використовують систему дистанційного навчання – D-learn (<https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>). За запитом експертної групи було надано відеоматеріал, в якому викладач дисципліни "Soft skills для менеджерів" Грина Боришкевич продемонструвала функціонування платформи, вчасне наповнення курсу необхідним матеріалом, систему оцінювання та активність здобувачів на даній ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На підставі огляду матеріально-технічної бази і проведення дистанційних зустрічей з різними фокус-групами було встановлено, що викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до Wifi та до таких елементів інфраструктури, як басейн, 2 спортивні зали, стадіонний корт "Наука", комп'ютерні аудиторії та бібліотека. На базі Центру студентського розвитку здобувачі вищої освіти можуть безкоштовно відвідувати курси (вокалу, акторської майстерності, хореографії), спортивні секції (футболу, волейболу, фітнесу), інтелектуальні секції (шахи, шашки) та тренажерний зал з новітнім обладнанням (включає санвузол). НПП та студенти мають доступ до наукової та навчальної літератури в бібліотеці в паперовій, чи електронній формі. Директор наукової бібліотеки – Роман Дзумедзей розповів, що бібліотека постійно оновлюється сучасними профільними книгами, підручниками та має безкоштовний доступ до баз Web of Science, Scopus, Index Copernicus, Astrophysics, PubMed, Mathematics, Chemical Abstracts, Springer, Agris, GeoRef Scopus. Доступ до мережі Wi-fi безоплатний та наявний по всьому корпусу через спеціальні точки доступу. У ході відеозустрічі з академічним персоналом освітньо-професійної програми "Бізнес-

адміністрування" експертну групу було ознайомлено з програмним забезпеченням, яке використовується під час навчального процесу (Miro, Atlassian, Odoo, Інструменти Google, GanttProject, Trello, Diagrams.net, Canva, Crello).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Дистанційні зустрічі зі студентами, представниками студентського самоврядування та перегляд відеоролика про матеріально-технічну базу показали, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти ОП "Бізнес-адміністрування" і мають низку нормативно-правових документів на сайті ЗВО, які це підтверджують (<http://surl.li/czjeg>). Наразі, у часи воєнного стану, були продемонстровані укриття, площі яких достатньо для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти розповіли, що під час повітряної тривоги заняття зупиняються для безпеки життя. На стінах навчального корпусу було продемонстровано схеми евакуаційних заходів, засоби пожежної безпеки та введено в дію Інструкцію з охорони праці №96 під час роботи в умовах карантину, під час захворювань на коронавірусну хворобу COVID-19, спричиненою коронавірусною інфекцією SARS-CoV-2 (<http://surl.li/czjem>). Студенти щорічно проходять інструктаж стосовно безпеки життєдіяльності. За потреби здобувачі можуть звернутись до медичного пункту, який є структурним підрозділом міської поліклініки №1 та діє на базі університету. Після перегляду відеоролика з гуртожитку, експертна група дійшла висновку, що умови проживання відповідають санітарно-гігієнічним нормам. У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника є Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vvrpg.pnu.edu.ua/>), створена з метою психологічного забезпечення та підвищення ефективності навчально-виховного процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ПНУ імені Василя Стефаника забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП "Бізнес-адміністрування". Освітня підтримка регламентується нормативним документом "Положенням про організацію освітнього процесу" (<http://surl.li/jkzn>) та надається викладачами у вигляді допомоги з вибору тем для написання тез, статей, кваліфікаційних робіт, роз'яснення матеріалу з певної дисципліни та забезпечення додатковою літературою здобувачів. Під час відеозустрічі студенти розповіли, що інформаційну підтримку отримують на офіційній сторінці ЗВО (<https://pnu.edu.ua/>), на сторінці кафедри управління та бізнес-адміністрування (<https://kutba.pnu.edu.ua/>), в месенджерах Viber та Telegram, інформацію, яка стосується освітнього процесу, висвітлюють на платформі D-learn. Лекційні та практичні заняття відбуваються на платформі, D-learn, Zoom та Webex. Безпосередня комунікація студент-ректор реалізується через пошту rector@pnu.edu.ua або під час регулярних онлайн-зустрічей ректора зі студентами (<https://www.instagram.com/tsependaigor>). На дистанційній зустрічі здобувачі розповіли про Paragraph – молодіжний центр, який займається організацією відкритих та публічних подій і заходів, які сприяють інтелектуальному, культурному та духовному розвитку молоді та формують сильне українське громадянське суспільство. Консультативну підтримку здобувачі вищої освіти отримують від відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, які проводять регулярні анонімні опитування та надають психологічну допомогу у вирішенні особистісних та навчальних проблем. У ЗВО забезпечується належний рівень соціальної підтримки здобувачів вищої освіти за ОП, у тому числі шляхом надання соціальних стипендій (<http://surl.li/czjgq>). Після ознайомлення з результатами опитування, експертна група дійшла висновку, що студенти задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами ознайомлення з матеріально-технічною базою встановлено, що університет має при вході та у самому корпусі пандуси з металевими бильцями, кнопку виклику чергового, широкі двері для пересування осіб з опорно-руховими проблемами, доступні окремі санвузли, ліфти та вертикальна підймальна платформа. Відеозустрічі продемонстрували, що у ЗВО є черговий, який надає необхідну допомогу у переміщенні осіб з особливими потребами відповідно до затвердженого наказу "Про порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення" (<http://surl.li/czjlc>). Система дистанційного навчання дозволяє студентам з особливими потребами мати доступ до лекційного матеріалу, методичних видань, проходити тестування та виконувати різноманітні проміжні завдання. Отримання додаткової інформації забезпечує наукова електронна бібліотека (<http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php>). Особи з особливими освітніми потребами на ОП на час акредитації не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

За результатами відеозустрічі зі студентами, НПП, представниками студентського самоврядування експертною групою з'ясовано, що фактів щодо виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією тощо на даний час не зафіксовано. Проте, здобувачі вищої освіти за ОП "Бізнес-адміністрування" поінформовані, яким чином діяти і куди слід звертатися у разі виникнення подібних ситуацій. У ПНУ імені Стефаніка діють такі документи, за допомогою яких можуть бути врегульовані конфліктні ситуації: "Кодекс честі ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка" (<http://surl.li/dgewj>), Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів кафедри управління та бізнес-адміністрування (<http://surl.li/dfrkb>), "Положення про організацію запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету" (<http://surl.li/dezfs>), "Антикорупційна програма" (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Anticorupt.pdf>), з якими також ознайомлені всі учасники освітнього процесу. В університеті встановлено Скриньку довіри, на сайті є Телефон довіри та електронна пошта для надсилання анонімних скарг.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність та доступність інфраструктури, необхідної для забезпечення освітнього процесу (навчальні аудиторії з наявним мультимедійним обладнанням, бібліотека, читальний зал, спортивний комплекс). Дистанційне навчання проходить на платформі D-learn та Zoom. Створені належні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Відсутність фактів виникнення будь-яких конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони, недоліки: відсутні ознаки інноваційності при реалізації ОП. Рекомендовано: посилити ознаки інноваційності при реалізації ОП "Бізнес-адміністрування".

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ встановлено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Існує чітка та зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Проте ознаки інноваційності при реалізації ОП "Бізнес-адміністрування" в контексті даного критерію відсутні. Тому, загальна оцінка за Критерієм 7 в повній мірі відповідає рівню "В".

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається у ЗВО відповідно за процедурами, встановленими Положенням про освітні програми (<https://cutt.ly/eVUBx8G>), зокрема розділи 2, 3, 4 даного Положення. Також ЗВО впроваджено Методичні рекомендації з розробки ОПП і ОНП та навчальних планів (<https://cutt.ly/oVUB2Uf>), Положення про кадрове забезпечення ОП та кадрове забезпечення освітнього процесу ОП (<https://cutt.ly/aVUB4eR>). Координує та контролює дані процеси Центр забезпечення якості (<https://cqa.pnu.edu.ua/>), внутрішня система управління якістю університету (<https://cutt.ly/4VUNhez>), однак дана схема не зовсім зрозуміла та потребує уточнення у використанні; Положення про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості (<https://cutt.ly/mjlc6Va>). У відомостях СО вказано, що "на засіданнях кафедри управління та бізнес-адміністрування проектна група разом з стейкхолдерами подає пропозиції щодо вдосконалення чинної ОП", хоча у нормативних документах, які діють у ЗВО прописано, що відповідає за цей процес робоча група (п. 3.1) (<https://cutt.ly/eVUBx8G>). Позитивним моментом є наявність на сайті кафедри усіх

документів, які конкретизують зміни даної ОП (<https://cutt.ly/GVcFHAi>): результати опитувань стейкхолдерів Центру забезпечення якості університету, опитування стейкхолдерів від кафедри управління та бізнес-адміністрування, протоколи зустрічей, відгуки, угоди. Так, 20.10.2019 р. на Спільному засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування із роботодавцями та здобувачами освіти щодо оновлення ОП (протокол №1) прийнято рішення щодо приведення у відповідність до Стандарту освітньої програми та навчальних планів за рівнем вищої освіти магістр за спеціальністю 073 "Менеджмент" (<https://cutt.ly/4VOmkDE>); 27.05.2020 р. (протокол №2) були висловлені пропозиції щодо збільшення переліку вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/mVOePdF>); 19.05.2021 р. (Протокол №3) було прийняте рішення щодо зміни ОК4 з "Інформаційні системи в менеджменті" на "Project manager для адміністраторів", що запропонував Брегін О.Є. (<https://cutt.ly/8VOq3MM>); 02.06.2022 р. (протокол №4) Максимів В. Я. запропонувала додати у цикл загальних дисциплін ОК "Soft skills в професійній діяльності", Хандога В.Й. – ввести у цикл практичної підготовки ОК Тренінг-курс "Бізнес-планування", Веркалець А.Д. – перенести з вибіркових дисциплін в цикл професійної підготовки ОК Методи і моделі прийняття управлінських рішень (<https://cutt.ly/fVOMoMm>). У спілкуванні із здобувачами, самоврядуванням, НПП було з'ясовано, що всі групи стейкхолдерів проходять опитування після завершення кожного семестру на предмет якості освітнього процесу, результати яких разом із анкетами представлено на сайті ЗВО (на сторінці кафедри управління та бізнес-адміністрування (<https://cutt.ly/1VOREKV>)).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

З дякою ОП здобувачі ЗВО та студентське самоврядування можуть ознайомитись на сайті кафедри управління та бізнес-адміністрування, де викладено ОП 2020, 2021 та 2022 р. (<https://cutt.ly/vVOt1I7>). На рівні ЗВО студентське самоврядування створено з метою удосконалення навчального процесу, підвищення його якості, забезпечення виховання духовності та культури студентів, зростання у студентської молоді соціальної активності, що прописано у Положенні про студентське самоврядування (<https://cutt.ly/nVOjlgH>) п.п. 1.2.2. В університеті діють органи студентського самоврядування: Студентський Сенат та Студентські ради гуртожитків (п.п.1.1.11), а голова студентського сенату входить до Вченої ради Інституту післядипломної освіти (<https://cutt.ly/nVOjlgH>), на засіданні якої відбувається обговорення, схвалення, затвердження ОП п.п.3.2.1.6 (<https://cutt.ly/eVUBx8G>). На спільних засіданнях кафедри управління та бізнес-адміністрування зі стейкхолдерами щодо оновлення ОП завжди присутні здобувачі вищої освіти (<https://cutt.ly/pVOnqCS>). Так, 2.06.2022 р. відбулося четверте засідання (протокол №4), де були присутні Паньків Л., Приймак Р., Зобків Н., Грицак А., Копистянська Д., Мошук Д., Гоцуляк І., Дадяк І., Вацеба М., Сахнюк А., Мицкан Н. При цьому Паньків Л. запропонував перевести ОК Економіка і фінанси підприємств з обов'язкових до дисциплін за вибором студента (<https://cutt.ly/fVOMoMm>). Здобувачі ЗВО та студентське самоврядування у спілкуванні підтвердили, що у кінці кожного семестру їх опитують щодо задоволеності освітнього процесу та рівня викладання НПП, проходжуючи анонімно опитування "Викладач очима студента" (<http://poll.pu.if.ua/>). На запит ЕГ (пункт 10) оцінювання студентами якості роботи викладачів на платформі "Викладач очима студента" здійснюється тоді, коли викладачі проходять конкурс на заміщення вакантної посади викладачів кафедри управління та бізнес-адміністрування. Звіти надсилаються Навчально-науковим центром соціальних досліджень на пошту кафедри. У спілкуванні з студентським самоврядуванням щодо участі у процедурах забезпечення якості вищої освіти голова студентського Сенату університету Вікторія Лялюк відмітила, що зі своєї сторони студентський Сенат приймає участь в організації тестування та анонімних опитувань студентів. Усі пропозиції та зауваження щодо якості освітнього процесу здобувачі можуть надавати на телефон довіри, гарячу лінію з ректором через електронну скриньку: rector@pnu.edu.ua. На сайті ЗВО висвітлено окремо результати опитування здобувачів за курсами та групами навчання щодо задоволеності освітнім процесом (<https://cutt.ly/WVORNPt>). ЕГ встановлено, що думка здобувачів ОП береться до уваги під час розробки або перегляду ОП. До складу робочої групи входять НПП, роботодавці та випускник ОП (М.І. Подоляк), проте здобувачі ОП не включені до робочої групи.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На спільних засіданнях кафедри управління та бізнес-адміністрування зі стейкхолдерами щодо оновлення ОП завжди присутні роботодавці (<https://cutt.ly/pVOnqCS>). Зокрема, 20.10.2019 р. на такому засіданні (протокол №1) були присутні Хандога В.Й. – голова правління ПАТ "УКРПІКІЛІСПРОМ", Брегін О.Є. – директор компанії "Вектор аудит", Втерковський Д.Д. – генеральний директор ДП "ВО Карпати", Бартків І.М. – віце президент Івано-Франківської торгово-промислової палати (<https://cutt.ly/4VOmkDE>); 27.05.2020 р. (протокол №2) до них долучився Коломієць А.А. – директор ТОВ "Уніплит". Брегін О.Є. запропонував включити дисципліну Тренінг-курс "Створення власного бізнесу: від ідеї до успіху" в перелік дисциплін за вибором студента, а Бартків І.М. – ОК "PR- менеджмент та бренд-менеджмент" (<https://cutt.ly/mVOePdF>); 19.05.2021 р. (протокол №3) до складу роботодавців було включено Максимів В.В. – керівник Івано-Франківського центру зайнятості. Брегін О.Є. рекомендував удосконалення ОП шляхом заміни в циклі загальної підготовки ОК4 з "Інформаційні системи в менеджменті" на "Project manager для адміністраторів", а Бартків І.М. – збільшити кількість дисциплін викладання іноземною мовою та включити Creative thinking та Marketing management в перелік дисциплін за вибором студента (<https://cutt.ly/8VOq3MM>); 02.06.2022 р. (протокол №4) Максимів В. Я. запропонувала додати у цикл загальних дисциплін ОК "Soft skills в професійній діяльності", Хандога В.Й. – ввести у цикл практичної підготовки ОК Тренінг-курс "Бізнес-планування", Веркалець А.Д. – перенести з вибіркових дисциплін в цикл професійної підготовки ОК

Методи і моделі прийняття управлінських рішень (<https://cutt.ly/fVOmoMm>). Під час опитування фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що їх залучають до процесу рецензування ОП, про що у спілкуванні було підтверджено, також на сайті висвітлено відгуки роботодавців (<https://cutt.ly/wVOSMcy>). Також, на сайті ЗВО представлена анкета для стейкхолдерів програми (<https://cutt.ly/TVODxve>), роботодавці щодо опитування однозначно відповіли, що приймають участь в анкетуванні. Отже, роботодавців, можна вважати повноцінними партнерами, які залучені до процесу періодичного перегляду та рецензування освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. При цьому роботодавці включені у робочу групу по розробці ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ЗВО функціонує Асоціація випускників (<https://cutt.ly/bVOLWuA>) з метою налагодження зв'язків між випускниками, студентами, науково-педагогічним колективом університету; організації та проведення зустрічей; підтримки громадських і наукових проєктів та ініціатив студентів; проведення лекцій, семінарів, тренінгів, конференцій, круглих столів та інших наукових заходів за участі випускників факультету; зміцнення партнерських стосунків між членами Асоціації; залучення участі членів Асоціації в освітніх програмах; допомога у стажуванні та працевлаштуванні. На сайті кафедри викладені відгуки випускників (<https://cutt.ly/uVPGCYV>). Позитивним рішенням можна вважати викладення відгуків із використанням соціальної мережі Facebook, однак бажано виокремити ці відгуки чітко за ОП, а не в межах спеціальності. Також позитивним є розміщення відгуки роботодавців, які були випускниками даної ОП: Борис Юлія, Фасольник Софія, Хандога Юрій, Притула Ростислав, Касаткін Олександр, Демянчук Андрій, Стасюк Володимир, Дубей Еліза, Гринишин Василь, Вовк Мар'ян, Федик Ірина (<https://cutt.ly/NVPHSht>). Випускниця ОП Ляхович Оксана приймала участь в реалізації корпоративного соціального проєкту "Осередок менторства" 15.12.2021 р., яка відбулася на платформі Zoom. Бажано після зустрічі надавати бажаним посилання на запис події. О.Т. Гой працює проєктним менеджером SDK.finance та Веркалець А.Д. – головує рекрутинговим департаментом COAX Software, надали позитивні рецензії на дану ОП (подані як документи акредитаційної справи). На зустрічі гарант ОП підтвердила, що на кафедрі відслідковують інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП, дана робота має систематичний характер.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості у ЗВО знаходиться у компетенції Центра забезпечення якості (<https://cutt.ly/TVPNEIw>). Структура передбачає пряму взаємодію Ректора з Радою якості, яка узгоджує свої дії із проректором з науково-педагогічної роботи, координує взаємовідносини із центром забезпечення якості; своєю чергою, кожна структурна одиниця (інститут, факультет, коледж) призначає уповноваженого з якості. Позитивним було рішення Ради якості (протокол №5 від 30.09.2021 р.) (<https://cutt.ly/KVP1g5n>) започаткувати Інститут аудиторів з метою проведення гарантми ОП, які успішно акредитувалися з метою передачі досвіду. Бажано показати на сайті результати щодо реалізації даних пропозицій. На цей час розроблено Положення про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості (<https://cutt.ly/kVPCSO5>), в якому наведена Послідовність робіт з формування та виконання програми аудиту (рисунок 1). У відомостях про самооцінювання вказано, що "За результатами останнього внутрішнього аудиту навчальних підрозділів (березень 2022 р.) суттєвих недоліків не виявлено. Серед пропозицій до провадження освітньої програми, які виправлено, надавались такі: залучити більшу кількість практиків до викладання дисциплін, оновлення хрестоматій навчальних дисциплін в електронному репозитарії наукової бібліотеки університету; оновлення англomовної Web-сторінки кафедри". Бажано додати посилання на звіт, з метою оцінити використані підходи та інструментарій. На запит ЕГ (пункт 11) наданий звіт щодо внутрішнього аудиту ОП, який проводив В.М. Грига із виокремленням позитивних коментарів та пропозицій, які рекомендовано внести в ОП. Своєю чергою саме на Раду з якості (<https://cutt.ly/LVPoICd>) покладено розроблення рекомендацій щодо методів опитувань стейкхолдерів з питань якості освіти та освітньої діяльності та розроблення порядку та планів проведення внутрішніх аудитів системи якості освіти. Центр забезпечення якості (<https://cutt.ly/TVP2bUD>) забезпечує здійснення моніторингу та періодичний перегляд ОП та вивчення ставлення основних референтних груп (студентів, викладачів, випускників, працевлаштувачів) щодо реального стану та перспектив розвитку якості освіти у ЗВО. В Положенні про моніторинг і оцінювання процесів забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/EVP9lsE>) містяться опитувальники, спрямовані на отримання даних від стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти, випускників, викладачів, адміністрації університету та роботодавців, стосовно їхніх уявлень про якість вищої освіти, що оцінюється. Оцінка результатів опитувань здійснюється Центром соціологічних досліджень (<https://cutt.ly/sVP5K8s>). Результати проведених опитувань розміщуються на сайті Центру забезпечення якості (<https://cutt.ly/fVP9MkB>). Вважаємо, додавання до об'єктів аудиту практики врахування недоліків, які були виявлені при акредитації інших ОП, призведе до покращення системної роботи в напрямку забезпечення якості освітнього процесу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

При спілкуванні з адміністративним персоналом, Кузь М.В., директор центру забезпечення якості освітньої діяльності, надав доступ до Googl-диску (<https://cutt.ly/dVVPJMz>), де розміщено контрольні листи для підготовки внутрішнього аудиту. Позитивною практикою є залучення до проведення аудиту гарантів, які успішно пройшли акредитацію. Зауваження, які були отримані під час попередніх експертиз було враховано при впровадженні Положення про організацію запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету, який упроваджено вперше 31.03.2022 р. (<https://cutt.ly/aVqbBVp>) та удосконалення організації вибору здобувачами вибіркових навчальних дисциплін (Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір ОК, введено в дію 08.09.2022 р. (<https://cutt.ly/pVqnoXw>)).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО проводиться систематична робота щодо формування культури якості: приділяється увага удосконаленню ОП, вдосконалюється матеріально-технічна база навчального процесу, проведення внутрішнього аудиту. Культура якості освітньої програми та дотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до наступних документів: Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/oVUT8NU>); Положення про запобігання академічному плагіату (<https://cutt.ly/dVUZx7p>); Кодекс честі (<https://cutt.ly/vVUZHb4>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/nVUZZ9e>). У ЗВО створений відділ запобігання та виявлення корупції (<https://cutt.ly/XVP6aXv>), який у своїй діяльності керується Законом України "Про запобігання корупції" та Положенням про відділ з питань запобігання та виявлення корупції (<https://cutt.ly/xVV14Jz>). Під час співбесід зі здобувачами та НПП виявлено, що в ЗВО систематично проводиться перевірка на плагіат наукових та кваліфікаційних робіт як здобувачів, так і НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Існування чітких процедур щодо оновлення ОП. ЗВО має ключові елементи системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм. Позиція внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів береться до уваги під час перегляду ОП. Роботодавці та інші стейкхолдери готові до подальшого розвитку ОП. Наявність на сайті кафедри усіх документів, які конкретизують зміни даної ОП. Системний характер відстеження інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Позитивним рішенням можна вважати викладення відгуків із використанням соціальної мережі Facebook. Залучення до проведення аудиту гарантів, які успішно пройшли акредитацію. Позитивною практикою є започаткування Інституту аудиторів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Зауважень стосовно 8 Критерію ЕГ не має, проте ознаки інноваційності при реалізації ОП в контексті даного критерію відсутні.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП в цілому відповідає вимогам критерію 8, існують чіткі процедури щодо оновлення ОП. ЗВО має ключові елементи системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм, але ознаки інноваційності даного критерію в контексті реалізації ОП відсутні. Тому, загальна оцінка за Критерієм 8 в повній мірі відповідає рівню "В".

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час дистанційної акредитації ПНУ імені Стефаніка експертна група ознайомилася з офіційним сайтом ЗВО (<https://pnu.edu.ua/>), де розміщено необхідні матеріали, які знаходяться у вільному доступі для користувачів. За результатами опитувань заінтересованих сторін було встановлено, що публічність і прозорість цілком забезпечується в діяльності ЗВО. Права та обов'язки учасників освітнього процесу врегульовані низкою нормативних документів, а саме: Статут ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка" (<http://surl.li/dfztz>), Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка" (Нова редакція) (<http://surl.li/jlbf>) введено в дію наказом ректора № 447 від 24.07.2015 р.; із внесеними змінами наказами № 61 від 31.01.2020 р., № 361 від 31.07.2020 р., № 795 від 31.12.2020 р., Колективний договір ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка", Доповнення до додатка №2 по Колективному договору (<http://surl.li/dfzuc>), Додаток №7 (Правила внутрішнього розпорядку), Доповнення до додатка №7 по Колективному договору (<http://surl.li/dfzug>), "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти" (<http://surl.li/yqwy>) та інші. Доступність цих документів забезпечується через їх оприлюднення та своєчасне оновлення у разі внесення змін на офіційній сторінці ЗВО (розділ Документи): <http://surl.li/ggol> і на сторінці Навчально-методичного відділу (розділ Нормативні документи): <http://surl.li/ykqd>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційній сторінці Навчально-методичного відділу наявний спеціальний розділ для обговорення, надання зауважень та пропозицій (<http://surl.li/dgfob>), який допомагає удосконалювати навчальний процес за ОП "Бізнес адміністрування". Учасники освітнього процесу можуть заповнювати Google-форму, чи надсилати на електронну пошту гаранта освітньої програми antonina.tomashevska@pnu.edu.ua свої зауваження, пропозиції та побажання. Результати опитування стейкхолдерів (<http://surl.li/dgfw>) спеціальності 073 "Менеджмент" ОП "Бізнес-адміністрування" освітнього рівня магістр для внесення пропозицій і зауважень стосовно освітньої програми розміщено на сторінці кафедри управління та бізнес-адміністрування. Інформацію стосовно відкритої зустрічі з експертною групою була висвітлена на сторінці кафедри завчасно (<http://surl.li/dgfnk>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ході акредитаційної експертизи було надано достатньо ресурсів та аргументів, що ПНУ імені Василя Стефаніка вчасно оприлюднює достовірну інформацію в повному обсязі про ОП "Бізнес адміністрування" та підтверджено, після аналізу експертною групою сторінки Навчально-методичного відділу (<http://surl.li/dgfsf>) і сторінки кафедри управління та бізнес-адміністрування (<http://surl.li/dfera>). В університеті регулярно проводять анкетування здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів. З формами анкет та результатами опитувань можна ознайомитись на сторінці кафедри (<http://surl.li/dgfud>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформація, що надана в нормативних документах університету, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є легкодоступною, чіткою та зрозумілою. Кафедра управління та бізнес-адміністрування висвітлює результати анкетувань і проекту обговорень для надання рекомендацій та пропозицій ОП на своїй веб-сторінці. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на сторінці Навчально-методичного відділу та на сторінці кафедри точну та достовірну інформацію про освітню програму "Бізнес адміністрування", яка є доступною для кожного інтернет-користувача, в тому числі для здобувачів, які навчаються за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Зауважень стосовно 9 Критерію експертна група не має, проте ознаки інноваційності при реалізації ОП "Бізнес-адміністрування" в контексті даного критерію відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ встановлено, що в ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Проте ознаки інноваційності при реалізації ОП "Бізнес-адміністрування" в контексті даного критерію відсутні. Тому, загальна оцінка за Критерієм 9 в повній мірі відповідає рівню "В".

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Труніна Ірина Михайлівна

Члени експертної групи

Вікарчук Ольга Іванівна

Полінкевич Оксана Миколаївна

Іванова Марина Іллівна

Агура Юлія Олександрівна